

در شرایطی که
پنجمین برنامه
توسعه اقتصادی
کشور در حال
اجراست اما
استراتژی توسعه
صنعتی در کشور
تدوین نشده است

که اجازه ورود هیچ کالایی را به کشور ندهند البته استانداردها و چارچوب هایی در هر کشوری وجود دارد برای آن که آن کالا بتواند وارد کشور شود که ما هم خوشبختانه داریم به همین سو حرکت می کنیم و استاندارد کشور در گمرکات مستقر است البته لازم به توضیح است که اکثر کالاهایی که می بینیم بدون کیفیت در کشور موجود است به صورت قاچاق و یا از مبادی غیر رسمی وارد می شود.

راهکارهای برون رفت از شرایط فعلی رکود تورمی را چه می دانید؟

چه استراتژی دارید، مقصد شما کجاست، با چه وسیله ای می خواهید بروید، پیش بینی کنید چقدر هزینه دارید، وظیفه دستگاه های مختلف چیست؟ چه حمل و نقل عمومی نیاز دارید؟ این ها سوال هایی است که باید ابتدا پاسخ دهیم.

چند سال پیش سند چشم انداز کشور ابلاغ شد در این سند اهداف و مدت زمان رسیدن به اهداف مشخص شد و وقتی این سند ابلاغ شد شما جرقه هایی در بخش های مختلف دیدید و خیلی ها اهداف را نزدیک تر می دیدند. الان داریم وارد سال ۹۲ می شویم یعنی ۸ سال آن گذشت و فقط ۱۲ سال دیگر زمان داریم، چقدر از اهداف ما محقق شده است. باید یک گروه فرا جناحی بیاید و همه مارا رصد کند همان طور که مادیان محاسبات داریم. ببینیم چقدر در مسیر و ریل حرکت کردیم.

در تمام کشور یک بیلور دافق ۱۴۰۴ نداریم

در تمام کشور یک بیلور دافق ۱۴۰۴ نداریم! شما اگر از ۱۰۰ نفر آدم عادی در خیابان بپرسید اهداف سند چشم انداز چیست و افق ۱۴۰۴ چیست شاید تعداد زیادی از آن ها ندانند اما در کشوری مثل مالزی می بینیم تمام ایستگاه های اتوبوس پر است از تبلیغات ۲۰۲۰ و این شده ملکه ذهن همه شهروندان و افراد دولت بنابر این هدف چشم انداز آنها (۲۰۲۰) یک هدایت کننده و بستر ساز است در حالی که به لحاظ تاریخ، تمدن، فرهنگ، پتانسیل، منابع و نیروی انسانی و استعداد آن قدر بالاتر از آن ها هستیم که اصلاً قابل مقایسه با آن ها نیستیم. ما این مقایسه را برای این انجام می دهیم که یک کشور به این کوچکی این قدر مبتنی بر برنامه ریزی و استراتژی حرکت می کند. خوشبختانه رشد شعور اجتماعی ایرانی ها خیلی بالاست، سران پزشکان دنیا، مهندسان و دانشمندان دنیا ایرانی ها هستند. چند درصد دانشمندان ناسا ایرانی ها هستند این که ما بلد نیستیم تیمی کار کنیم اصلاً قابل قبول نیست.

نباید بعد از اتمام برنامه توسعه بگوییم ۵۰ درصد اهداف محقق نشد

ما برنامه داشتیم، نباید روند کار به این شکل باشد که برنامه تمام شود و ما بعداً بگوییم متأسفانه ۵۰ درصد اهداف برنامه محقق نشد.

ما بیشتر از هر چیز به یک سازمان نظارت ملی نیاز داریم

بیش از هر چیز به یک سازمان نظارت ملی فرادستی احتیاج داریم که یک عده از محققان کشور بیایند و بررسی و نظارت کنند که چرا هیچ کدام از برنامه های ما به ۸۰ درصد نرسیده است و در صد تحقق زیر ۵۰ درصد بوده است. این که یک قانون اجرایی شود اصلاً قابل قبول نیست یک قانون بد بهتر از نداشتن قانون است.

زمان اجرای مرحله دوم هدفمندی؟

با کمترین هزینه باید بهترین نتیجه را بگیریم، بخش تولید مطلقاً آمادگی پذیرش شوک بعدی هدفمندی را ندارد و آن هم به دلیل عدم انجام تعهدات طرف مقابل بود. البته این درک وجود دارد که تا ابد نمی توان یارانه داد اما هدفمندی یارانه هایک بسته کامل است که باید به طور کامل اجرا شود و اجرا نشدن بهتر از اجرای ناقص است.

تسهیلات بگیرم که مثلاً در منطقه بجستان احداث می کنم... من اگر ۲۰ سال پیش در ۱۰۰ کیلومتری تهران کارخانه احداث می کردم امروز چندین میلیارد می ارزید یا اگر در حومه اصفهان احداث می کردم چقدر می ارزید؟ بنابر این با ابزارهای تشویقی کشور هم می آیند و توسعه متوازن در کشور ایجاد می کنند.

تاثیر بی ثباتی قوانین و بخشنامه ها بر تولید و صنعت چیست؟
فاجعه است شما اگر ۵ سال پیش می رفتید مالزی آن جایک بطری ۲ لیتری شیر ۲ ریگیت بود امروز هم بعد از ۵ سال ۲ ریگیت است این ثبات باعث شده که تولید کننده بتواند برنامه ریزی کند، به طور کلی ثبات قوانین باعث رشد و توسعه می شود و عکس آن از دست دادن بازار... بنابر این برای به دست آوردن بازار باید ثبات داشت و برای به دست آوردن بازار باید موسسید کرد خوب ما چون عضو WTO نیستیم خود به خود عقب هستیم، چون یک کشور تر جیح می دهد با کشوری که عضو WTO است ارتباط برقرار کند، مشتری خارجی زمانی از من خرید می کند که قیمت من خیلی پایین تر باشد پس من این جا یک امتیازی می دهم و زمانی می توانم صادرات ممتد داشته باشم که امکان برنامه ریزی داشته باشم و امکان برنامه ریزی فقط با ثبات در سیاست های اقتصادی امکان پذیر است بنابر این بخشنامه هایی نظیر آن چه که اخیراً داشتیم و صادرات چند قلم کالا یک شبه ممنوع شد و چند روز بعد از آن شد، شاید اگر یک گروه بی طرف و کارشناس بنشینند و بررسی کنند و برآورد خسارت کنند بعداً تصمیمات مبنای کارشناسی تری پیدا کنند، اقتصاد مثل یک استخر آب می ماند وقتی به هر دلیلی تلاطم و موجی در یک نقطه از استخر ایجاد می شود این موج به تمام نقاط استخر منتقل می شود.

مهم ترین مشکل اقتصادی کشور در شرایط فعلی تورم است

مهم ترین و بزرگ ترین مشکل فعلی اقتصاد کشور تورم است و این تورم بر سایر بخش های کشور هم تاثیر می گذارد باید در این شرایط از تصمیمات عجولانه جلوگیری کرد.

مشکلات ناشی از بهره وری پایین و عدم بر خور داری از تکنولوژی و فناوری روز در صنعت را در چه حد می دانید؟
بسیار بالاست اصولاً بهره وری یعنی کار در دست رادر دست انجام دادن ما متأسفانه بهره وری مان در تمام زمینه ها پایین است و بهره وری در صنعت نیز از این قاعده مستثنی نیست و باید در این خصوص آموزش کافی ببینیم.

تاثیر سوء واردات بی رویه به خصوص از کشور چین را بر تولید کشور چگونه ارزیابی می کنید؟

من اصولاً واردات را از هیچ کشوری سوء نمی بینم، اصولاً تجارت یک جاده دوطرفه است اما آن چه که در واردات باید مدنظر قرار گیرد کالای با کیفیت و با دوام اجازه ورود به کشور پیدا کند نه هر کالای بی کیفیت و بنجلی، همانطور که می دانید گاهی اوقات در مقاطعی نیاز هست تا برای تنظیم بازار و ایجاد تعادل در عرضه و تقاضا واردات برخی از کالاها به کشور انجام شود ولی باید این کار به گونه ای انجام شود که هم انگیزه رقابت در تولید کننده داخلی ایجاد شود و هم موجب از بین رفتن تولید داخلی نشود به هر حال هر کشوری به دنبال افزایش صادرات است همین کشور چین از پایین ترین کیفیت کالا در داتالترین. معدود کشور هایی هستند

نقطه از کشور سیاست های حمایتی اجرا شود به عنوان مثال چند تا کارخانه با چه ظرفیتی در صنایع فولاد نیاز داریم، چند تا کارخانه سیمان نیاز داریم...

باید مشخص شود در چه صنایعی باید ورود کنیم

اساساً در سند توسعه صنعتی باید مشخص شود که در چه صنایعی باید ورود کنیم و مزیت داریم و می توانیم در جامعه جهانی حرفی برای گفتن داشته باشیم و حتی فولاد چه نوع فولادی تولید کنیم، ما باید اولویت هایمان را در تولید مشخص می کردیم بده مالان شاید صد هاپل نیاز داشته باشیم ولی اولویت با کدام است، تمام کشور باید ریل داشته باشد، اما اولویت باریل گذاری در کدام بخش کشور است؟ بنابر این باید اولویت بندی شود که چه صنایعی و در کجا می توانند زنجیره ایجاد ارزش افزوده را در کشور تکمیل کنند. بنابر این اگر منطقه ای محروم داریم که در آن جای ایجاد کارخانه فولاد جواب می دهد باید حتماً در آن منطقه تامين اجتماعی، نرخ سود بانکی و مالیات برای آن منطقه محروم متفاوت باشد تا ایجاد انگیزه شود. این زنجیره وجود ندارد و ما هر بخشی را به صورت منفصل و جزیره ای نگاه می کنیم ما هر روز از تعداد زیاد کارخانه های موکت، ماکارونی و... می نالیم. در نهایت باید استراتژی توسعه کشور در هر نقطه مدون و قابل رصد کردن باشد و هر جا که احساس شد توسعه کشور از ریل خارج شده است آن را به مسیر برگردانیم. مقصد ما به طور مثال ابتدایش مشهد و انتهاهای آن تهران است و در طول مسیر باید ریل صد کنیم تا هر جا اصلاحاتی نیاز بود اعمال شود ولی متأسفانه چون استراتژی توسعه صنعتی نداشتیم در هر نقطه از کشور دنبال کارخانه فولاد بودیم یا تعداد زیادی کارخانه های تولید مواد لبنی داشتیم که الان مدعی هستیم ۵۰ درصد آن ها با مشکل مواجه هستند یا تعدادی تعطیل هستند، روزی رشد قطعه سازی را داشتیم، در همین استان خراسان رضوی حدود ۳۰ درصد قطعه سازی (قطعات اتومبیل) را داشتیم که الان حدود کمتر از ۱۰ تا ۱۱ درصد کاهش داشته است باید دو کفه ترازو را با هم دید و بر اساس برنامه مدون جلو برویم، همیشه در گیر حواشی شدیم که ما را از اصول دور کرده است، پتانسیل و استعداد های بسیار خوبی در کشور وجود دارد. هر زمان که برنامه داشتیم موفق بودیم در انرژی هسته ای و رشد علم و فناوری موفقیت های جهانی داشتیم.

مشکلات ناشی از نرخ ارز و تحریم ها را چقدر موثر می دانید؟
تحریم رانمی شود گفت اثر ندارد اما تدابیری را می شود در نظر گرفت که اثرات منفی را کم کرد و تحریم را در نهایت از منفی به مثبت تبدیل کرد اصولاً در فشار ها و تنگنا ها رشد و نووغ و خلاقیت ایجاد می شود، فشار باید به گونه ای طراحی کرد که این جهش ها حاصل شود یک زمانی دکتربیلی آمد و استراتژی توسعه صنعتی را تعریف کرد یک بار باید این اتفاق می افتاد، امروز هم خوب است اگر برنامه ریزی را از لایه های پایین شروع کنیم و به بالا برسیم به طور مثال در عرض کمتر از ۳ روز توی گرجستان به یک هدف سرمایه گذاری می رسید.

حرکتان سینوسی است

ما همیشه متأسفانه به صورت سینوسی حرکت می کنیم آیا اگر من در تهران می خواهم کارخانه تولیدی احداث کنم باید با همان نرخ

ویژه نامه نوروزی
روزنامه خراسان
فروردین ۱۳۹۲

۱۳۹۲